

بررسی آسناد ارائه شده مسجد تراز انقلاب اسلامی

اتاق فکر تحول اجتماعی تأسیس شده است، ذیل معاونت فرهنگی - تبلیغی سازمان تبلیغات و بناست مطالعه‌ای تازه برای ارتقای وضعیت مسجد در نظام اسلامی ارائه کند. آسنادی از سوی کارفرما در اختیار قرار گرفته که گفته می‌شود تمام آن‌چیزی‌ست که موجود است و نتیجه تمام مطالعاتی که می‌دانیم صورت پذیرفته، برای تعریف مسجد تراز انقلاب اسلامی. با غمض عین از آن‌چه نمی‌دانیم و صرف نظر از آثاری که نمی‌شناسیم، خیلی گذرا و سریع و اجمالی آسناد مذکوره را بررسی می‌کنیم، تا ببینیم چگونه می‌توانیم بدون تکرار آن‌چه انجام شده و طی مسیر رفته، بر دوش فعالیت‌های گذشته بایستیم و یک گام فراتر، افق دید را توسعه داده، از ارتقاعی بیشتر ببینیم، تا نزدیک‌تر به مقصد بیانیدیشیم.

فهرست آسناد

معاونت آموزش امور مساجد

۱. نظام جامع رشد و ارتقاء کارگزاران مسجد، معاونت آموزش مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۵، ۱۱۵ صفحه
۲. نظام برنامه‌ریزی و برنامه‌های آموزشی، معاونت آموزش مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۸ صفحه جدول
۳. نقشه فرآیند استقرار ائمه جماعات، معاونت جذب و آموزش مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۸ صفحه فلوچارت

معاونت فرهنگی امور مساجد

۴. بایسته‌های برنامه‌ای مسجد، معاونت فرهنگی - اجتماعی مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۵، ۱۸۴ صفحه
۵. الگوی راهبردی فرهنگ‌سازی در موضوع مسجد، معاونت فرهنگی - اجتماعی مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۵، ۱۱۴ صفحه
۶. نگاهی به نظام مدیریت فرهنگی مسجد، معاونت فرهنگی مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۴، ۸۳ عدد اسلاید
۷. الگوی راهبردی فرهنگ‌سازی در موضوع مسجد، معاونت فرهنگی - اجتماعی مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۵، ۱۰۴ عدد اسلاید

طرح و برنامه امور مساجد

۸. برنامه راهبردی سوّم (۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰)، دفتر طرح و برنامه مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۵، ۱۴ صفحه جدول

دفتر مطالعات امور مساجد

۹. اصول تعامل مطلوب مسجد با کودک و نوجوان، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، یک صفحه نمودار با هفت سرشاخه
۱۰. اصول تعامل مطلوب مسجد و جوانان، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، یک صفحه نمودار با هفت سرشاخه

۱۱. اهداف کلان سند تعامل مطلوب مسجد با کودک و نوجوان، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، یک صفحه نمودار با چهار سرشاخه
۱۲. اهداف کلان سند تعامل مطلوب مسجد با کودک و نوجوان، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، یک صفحه نمودار با پنج سرشاخه
۱۳. سند تعامل مطلوب مسجد با جوان با رویکرد نظام‌مند پنج‌بخشی، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، یک صفحه نمودار با پنج سرشاخه
۱۴. سند تعامل مطلوب مسجد و بانوان با رویکرد نظام‌مند پنج‌بخشی، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۶، یک صفحه نمودار با پنج سرشاخه
۱۵. تعریف مفاهیم و کلیات سند تعامل مطلوب مسجد و کودک و نوجوان، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، یک صفحه نمودار با ده سرشاخه
۱۶. سند تعامل مطلوب مسجد و جوان، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۶، ۴۴ صفحه
۱۷. سند تعامل مطلوب مسجد با کودک و نوجوان، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۴۲ صفحه
۱۸. بررسی وضع موجود تعامل مسجد و کودک و نوجوان، دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی مرکز رسیدگی به امور مساجد، یک صفحه نمودار با شش سرشاخه

مرکز امور مساجد

۱۹. پیش‌نویس طرح گردهمایی اصحاب مسجد در رویداد اربعین مسجد، مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۱۳۹۷، ۸۱ عدد اسلاید
۲۰. نظام مسایل راهبردی، مرکز رسیدگی به امور مساجد، ۲۱ صفحه جدول

پژوهشگر مستقل

۲۱. طرح راهبردی ساماندهی جبهه مردمی مسجدمحور در راستای دستیابی به دولت و کشور اسلامی در ابعاد فکری، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی در دو بخش خواهران و برادران با پشتیبانی نهادهای دینی و انقلابی، نیک‌منش، ۱۳۹۷، ۲۰ صفحه
۲۲. سند مسجد طراز اسلامی، وحید یاوری، دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۷، ۱۷ صفحه

اتاق فکر تحول اجتماعی

۲۳. کارکردهای مسجد تراز انقلاب اسلامی، اتاق فکر تحول اجتماعی سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۲ عدد اسلاید
۲۴. کارکردهای مسجد تراز انقلاب اسلامی در گام دوم، اتاق فکر تحول اجتماعی سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۹ عدد اسلاید

نامشخص

۲۵. نظام مدیریت فرهنگی مسجد، یک صفحه نمودار با هفت سرشاخه
۲۶. جدول امتیازات نظام مدیریت فرهنگی مسجد، یک صفحه جدول
۲۷. جدول شاخص‌های نظام مدیریت فرهنگی مسجد، ۲۰ صفحه جدول
۲۸. جدول فرآیند استقرار نظام مدیریت فرهنگی مسجد، یک صفحه جدول
۲۹. چک‌لیست اربعین مسجد، ۶ جدول اکسل

۳۰. کارکردهای مسجد، هفت صفحه از یک مقاله یا کتاب نامشخص
۳۱. نمای کلی الگوی راهبردی فرهنگ‌سازی در موضوع مسجد، یک صفحه نمودار با پنج سرشاخه

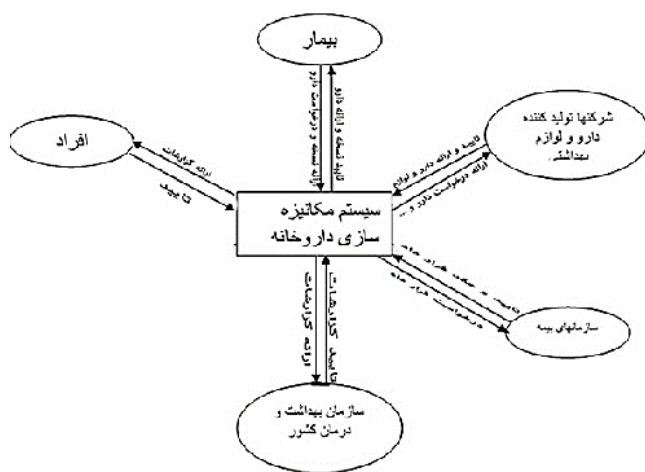
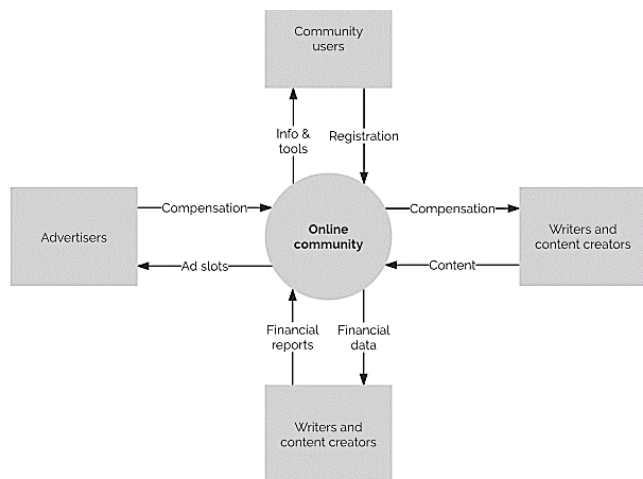
ارزیابی کلی اسناد

۱. بیشتر اسناد ارائه شده شناسنامه و مآخذشناسی مناسبی ندارد. تاریخ تولید آن مشخص نیست. نویسنده و طراحان و مجموعه‌ای که متولی آن بوده‌اند. هدف از نگارش و مسیری که طی شده تا به این محصول منتهی گشته است.
۲. این اسناد بیشتر به احصاء و شمارش و استقرای کارکردها و خدماتی پرداخته‌اند که مسجد می‌تواند به انجام رساند و کمتر به طراحی و معماری بنیادین مسجد و سازوکار آن پرداخته‌اند.
۳. ارتباط اسناد با هم مشخص نیست. وقتی مطالعاتی درباره مثلاً ارتباط مسجد با کودکان و جوانان و بانوان صورت پذیرفته، معلوم نیست مقسم چه بوده است، دلیل تقسیم چه؟ چرا از مردان پس سخنی به میان نیامده؟ چرا اقشار اجتماعی مانند کارگران، معلمان و سایر تقسیمات اجتماعی در آن جای نگرفته‌اند؟ این‌ها توضیح نیاز دارد. اسنادی اولیه لازم است. مطالعاتی که به این‌جا رسانده کار را.
۴. وقتی معاونت‌های مختلف؛ آموزش، فرهنگی، طرح و برنامه، مطالعات، از یک نهاد جداگانه کار می‌کنند، باید اسنادی هم موجود باشد که ارتباط آن‌ها را با هم نشان دهد و هماهنگی این برنامه‌ریزی‌ها را تضمین کند. وگرنه که گزینش امام جماعت در جذب و آموزش به نحوی صورت می‌گیرد که تأمین کننده مطالبات دفتر مطالعات نیست و نامتناسب با برنامه راهبردی طرح و برنامه.
۵. در مجموع، در نهایت، سرانجام، این اسناد صرفاً کف میدان مسجد را نشان می‌دهد، کارهایی که انجام می‌شود یا می‌تواند که بشود. اما هیچ نگاه کلانی در آن‌ها دیده نمی‌شود و مسیری را به سوی پیشرفت ترسیم نمی‌کند. زیرا شیوه صحیح طراحی را به کار نبسته است و پایه‌های معماری صحیح هر نهادی را به درستی بنا ننهاده.

شیوه صحیح طراحی

۱. وقتی بخواهیم وسیله‌ای نقلیه طراحی کنیم، ابتدا به بستر حرکت نگاه می‌اندازیم؛ اگر ریل است، قطار می‌سازیم، اگر شوسه، سدان، اگر خاکی، آفرود، اگر جاده نامناسب، سراغ هواپیما و چرخبال می‌رویم. خانه که زیاد باشد، زیر زمین رفته و مترو طراحی می‌کنیم.
۲. مسجد یک وسیله نقلیه است، مانند بسیاری دیگر از نهادهای اجتماعی. مسجد مردم را سوار می‌کند و پیش می‌برد، به سمت مقصد. آدم‌ها با مسجد منتقل می‌شوند، از جایی به جایی دیگر، از ایمانی به طبقه‌ای بالاتر. وسیله نقلیه که بدون توجه به جاده طراحی نمی‌شود.
۳. پس قبل از این‌که به ساختار درونی مسجد بپردازیم، به کارکردهای آن، اول باید محیط آن را آنالیز و تحلیل کنیم؛ مثل خاک‌شناسی و مقاومت مصالح و این‌چیزهایی که در عمران به کار می‌رود.
۴. ما به یک نمودار dfd می‌رسیم. اول این است. ارتباط مسجد با ابرنهادهای بستر ساز و نهادهای همسایه؛ تمام زیرساخت‌هایی که در مسیر حرکت مسجد قرار دارند و بر کار او تأثیر می‌نهند. ما باید بدانیم مسجد از هر کدام چه می‌گیرد و به هر یک باید چه بدهد. چیزی مانند این موارد:

۵. وقتی «محیط بیرونی» نهاد مشخص شد، نوبت به «کارکردها» می‌رسد؛ متناسب با آن محیطی که شناختیم. این که مسجد باید چه خروجی‌ای داشته باشد.
۶. بعد از این که کارکردها را شناختیم، سراغ شناسایی «برنامه‌ای» می‌رویم که می‌تواند این کارویژه‌ها را به انجام رساند.
۷. اکنون برنامه‌هاست که «ساختار» و سازمان مورد نیاز برای اجرا را به ما تحمیل می‌کند. یعنی چارت تشکیلاتی و معماری درونی نهاد را. در این نقطه است که نقشه ساخت را می‌کشیم و مسجد را طراحی می‌کنیم.

نمای کلی طرح احتمالی

۱. ما در گام نخست هستیم و باید بسترهای مسجد را بشناسیم.
۲. شناخت تاریخی مسجد مهم است؛ پیدایش آن داستانی تاریخی دارد، تحولات و تطورات آن نیز.
۳. انقلاب اسلامی به عنوان مرحله‌ای از تاریخ در تحول مسجد تأثیر داشته است.
۴. «شرع اسلام» و «حکومت اسلامی» دو ریلی هستند که مسجد با اتکال بر آنها حرکت می‌کند و جابه‌جایی مورد انتظار را صورت می‌بخشد. تکالیفی که این دو نهاد فرادستی بر دوش مسجد می‌نهند.
۵. شرع اسلام در قلمرو «عبادی» چیزی جز نمازهای یومیه و مراسمات مناسبتی از مسجد مطالبه نکرده است.
۶. اما در عرصه «اقتصادی» و «فرهنگی» وظایف دیگری را نیز بر مسجد تکلیف می‌کند.
۷. با تشکیل حکومت اسلامی، نظام نیز دو حوزه جدید به کارکردهای مسجد افزود؛ «سیاسی» و «امنیتی». صندوق‌های انتخابات و پایگاه‌های بسیج دو نمونه از این وظایف هستند.
۸. نظام اسلامی چیزهایی را نیز به کارکردهای «اقتصادی» و «فرهنگی» مسجد افزود؛ مانند: صندوق‌های قرض الحسنه و قانون‌های فرهنگی، نهادهایی که مجوز رسمی مستقلی از سوی حاکمیت دارند.
۹. در مسیر شناخت «محیط» مسجد، پس از زیرساخت‌های «شرع» و «حکومت» به هم‌رده‌ها می‌رسیم؛ نهادهایی که در کنار مسجد قرار داشته و در ترابط با آن هستند.
۱۰. تمامی نهادهای یک «دولت-ملت» یا مستقیماً برای تأمین نیازهای مردم تأسیس می‌شوند و یا برای تأمین نیازهای حکومت.
۱۱. نیازهای مردم را می‌شود به سه بخش: افراد جامعه اسلامی، خانواده‌ها و نهادهای مردمی تقسیم کرد.
۱۲. نهادهای توسعه‌یافته بر اساس نیازهای حکومت اسلامی نیز می‌تواند شامل: ادارات، مدارس، مراکز بهداشتی و درمانی، شوراهای حل اختلاف و بسیاری دیگر باشد. تمام نهادهایی که حاکمیت تأسیس می‌کند نیازهایی دارند که مسجد می‌تواند در تأمین آنها نقش ایفا کند.
۱۳. پس از شناخت محیط مسجد، باید کارکردهای متناسب با هر نقطه ارتباطی را پیدا کنیم. این کارکردها را در یک عبارت کلی می‌توان «شهردار معنوی» توصیف کرد.

۱۴. هر مسجد همانند یک شهرداری با بخش‌داری یا دهرداری‌ست، با این تفاوت که موضوع کار آن تمام مسائلی‌ست که به معنویت جامعه مربوط می‌شود.

۱۵. بر این اساس، باید برای تعیین گستره‌ای که مسجد موظف به ارائه کارکردهای خود است، منطقه‌هایی را ترسیم کنیم، محدوده‌ای که در قلمرو هر مسجد قرار دارد. مرتبطین با مسجد یا از باب همسایگی و قرار گرفتن در قلمرو نفوذ معنوی مسجد از آن خدماتی دائمی و پیوسته دریافت می‌کنند و یا رهگذر هستند و به صورت مقطعی و موقت.

۱۶. در نهایت، به عنوان اصول راهبردی به شش وصف اصلی و کلیدی اشاره می‌کنیم که مسجد برای ایجاد و تداوم ارتباط کارآمد با همسایگان و رهگذران، در مسیر تأمین نیازهای مردم و حاکمیت به آن‌ها سخت محتاج است. این اوصاف و ویژگی‌ها باید از طریق برنامه‌ریزی فرآیندهای عملیاتی تحقق یابند؛ **۱** اعتماد، **۲** ثبات، **۳** استقلال، **۴** امنیت، **۵** طهارت، **۶** شکوه. هر کدام شرحی می‌خواهند مفصل، مشتمل بر ادله‌ای متقن.

۱۷. برنامه که مشخص شد، برنامه‌های لازم برای تحقق هر کارویژه و کارکرد، به سراغ ساختار می‌رویم. پیش‌نماز راتب یا موقت، هیئت امناء، خادم، اعضای بسیج، نمازگزارانی که شامل سه دسته: گروه‌های خاص، گروه‌های مرجع و عموم می‌شوند. اکنون وقت آن رسیده است که dfd این عناصر درونی را ترسیم کنیم. روابطی که با هم دارند را تعریف کنیم و تکالیف هر کدام را معین. در چه مسیری؟ در مسیر تحقق کارکردها و به هدف جابه‌جایی جامعه مخاطب از نقطه‌ای معنوی به نقطه معنوی دیگر.

۱۸. کودکان و نوجوانان، جوانان، دانشجویان و حتی بانوان، این‌جاست که در قالب گروه‌های خاص نمازگزار تعریف می‌شوند و مقسم واقعی خود را در نظام موضوعات و مسائل مسجد می‌یابند.

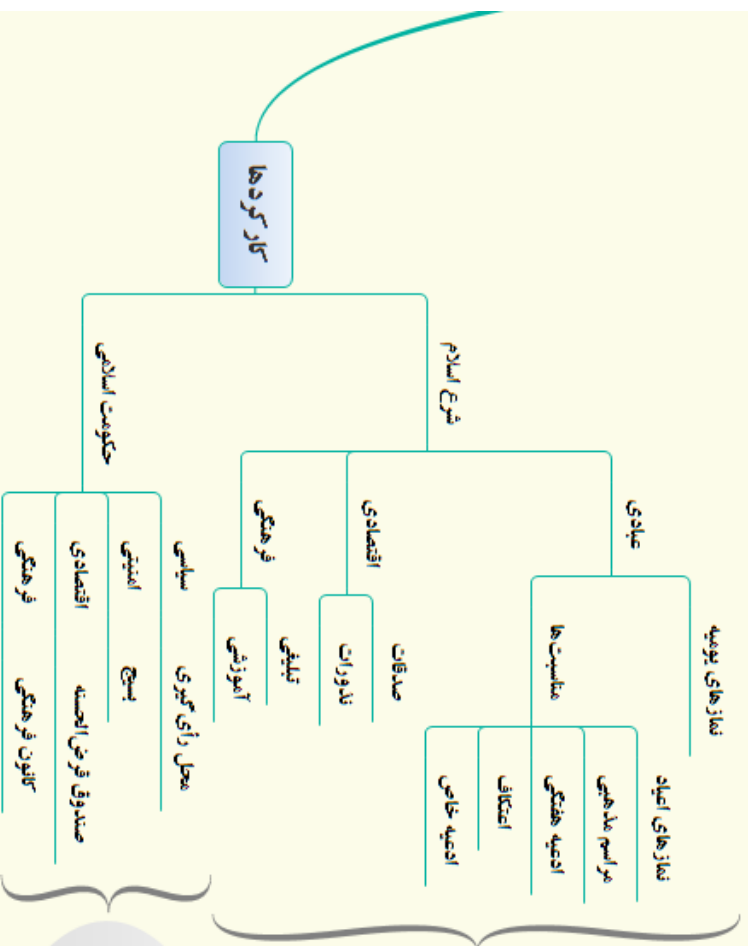
۱۹. گروه‌های مرجع و الگوی اجتماعی هم در مسجد نقش پیدا می‌کنند؛ نمازگزارانی که اندیشمند هستند، یا بازیگر، یا بازیکنان ورزشی، ممتازان درسی و معتمدین محلی و ملی.

۲۰. آنچه عرض شد طرح پیشنهادی‌ست. محتوایش ظنی و احتمالی. هدف بیان روش و شیوه مطالعات مسجد بود. برای رسیدن به الگوی طراحی مسجد تراز انقلاب اسلامی. گام به گام وظیفه اتاق‌های فکر است که طراحی نموده و بهسازی کنند، تا به طرح نهایی دست یابیم.

سیدمهدی موسوی موشح

قم المقدسة، شعبان المعظم سنة ۱۴۴۰ هـ ق

در گذشته که حکومت در اختیار مردم نبود و مسلمانان کف جامعه نقش مهمی در سازوکار حاکمیت نداشتند، البته که کارکردهای مسجد بیشتر معطوف به مسائل شرعی بود. هم عبادات و هم رفع و رجوع نیازهای مردم در احکام معاملات و عقود و ایقاعات، مسجد پناه مردم بود در جایی که به حضور دین نیاز داشتند. این امور امروزه توزیع شده و بسیاری از اختیارات مسجد خارج شده‌اند. مثلاً خصی را اینترنتی به حساب مخرج واریز می‌کنند و صدقه را به صندوق کمیته امداد نذورات را هم رسانه آمده مکتوبه کرده هورت می‌کنند و به دست نیازمندی می‌رساند. فرهنگ و تبلیغ را هم نهادهای بزرگ‌تر بالا کشیده‌اند. چیز زیادی برای مسجد باقی نمانده است. مقداری هم که مانده، به دلیل پروژ اختلالات، از مسجد بیرون کشیده شده و هشت‌ها ترجیح می‌دهند کتبه بزنند و حسینیه بنا کنند تا به تمام خواسته‌های خود بوسند و با مخالفتی روبه‌رو نباشند. این نیاز به معماری و سازوکاری دارد تا اکثر فعالیت‌های شرعی را به محله و مسجد آن بازگرداند و از حالت منور مرکز خارج کند.

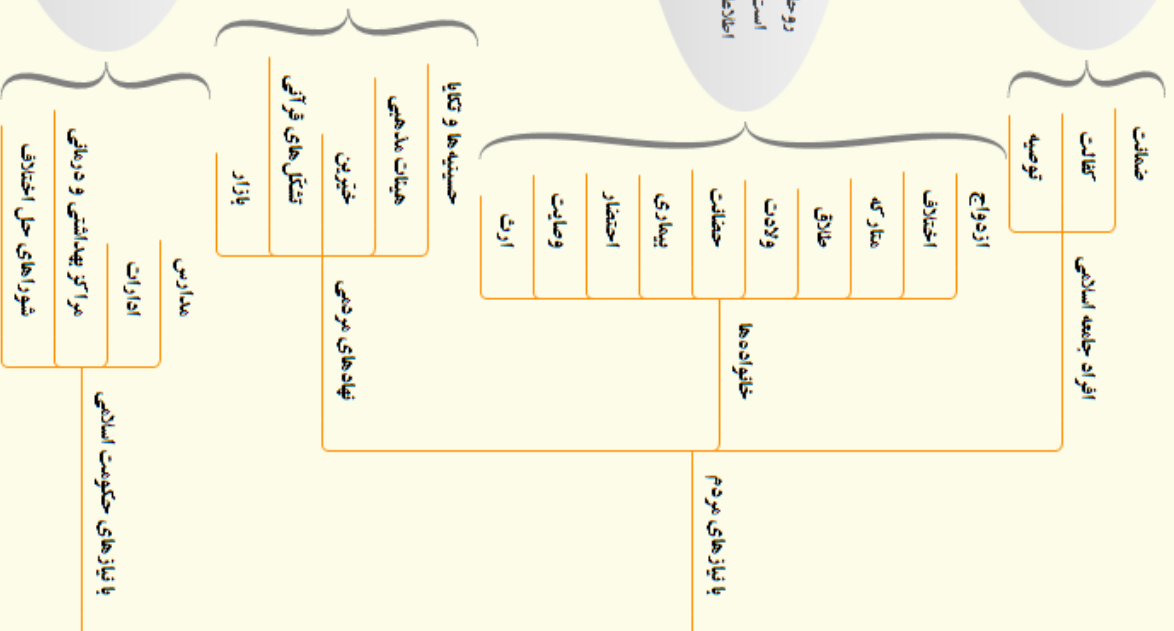
انقلاب اسلامی ایران با مسجد به استوار رسید. المسجدها را در مساجد جمع کردند و دفتر چه بسج در مساجد توزیع می‌شد. مدرسه هم که می‌خواستی بروی باید بسج مسجد تو را تأیید می‌کرد چه برسد به دانشگاه و انتقال که همه نیاز به کربش مسجدی داشت. امروز بخشی‌هایی از فعالیت‌های حاکمیتی هنوز برای مسجد باقی مانده است. این مقدار اندک است و باید افزایش یابد. بسیاری از امکانات دولت الکترونیک به جای پلیس 10+ و پیشخوان دولت، بایستی به مسجد بازگردد. در مسجد به دلیل حضور فیزیکی کارگران مسجد در میان مردم شناخت بیشتر است و امکان تخلف و تقلب کمتر می‌شود و دقت در عملیات‌های دولتی بیشتر خواهد شد.

پیش‌نماز زمانی می‌تواند هدایت‌مبنوی منطقه را بر عهده داشته باشد که حرف و کلام او ارزش اجرایی داشته باشد. باید بتواند شامین افراد شود، یا کلیات آن‌ها را بر عهده بگیرد. امکانی او ارزش داشته باشد تا شخصی به کار گمارده شود یا برای انجام فعالیت‌های مورد پذیرش قرار گیرد. او سابقه و پیشینه افراد و خانواده‌ها را می‌داند و بهترین گزینه برای معرفی آن‌ها می‌باشد. بدین ترتیب بوده که در گذشته مردم به روحانی محل احترام می‌گذاشتند، زیرا اعتماد نسبت به او جریانی داشته و بعضی امور با توصیه او به انجام می‌رسیده است.

روحانی مسجد باید نخستین محل مراجعه برای رفع مشکلات خانوادگی باشد. او حتی از مشاور خانوادده هم مناسب‌تر است. زیرا سال‌هاست که پدر و پسر و قایل و حایفه فرد را می‌شناسد و اگر هم نشاند به واسطه ارتباط با اهل محل اطلاعات دقیقی به دست می‌آورد. داده‌هایی که به سادگی در اختیار مشاور و مراکز حل اختلاف و حتی دادگاه‌ها نیز قرار نمی‌گیرد. در گذشته این‌طور بوده و مسائل خانواده‌ها با مراجعه به پیش‌نماز حل می‌شده است.

اهام جمعیت باید خود را موظف بداند، به صورت دورنی و بی‌نیاز از کنترل بیرونی که بنیادهای مردمی بیرون خود را شناسایی کرده، مواردی که در قلمرو مسجد قرار دارند و به آن‌ها سر بزنند، یا مسئولین آن‌ها آشنا شود. او شوردار محتوی منطقه است و مسائل اخلاقی و فرهنگی تمامی این بنیادها به او مربوط می‌گردد. به از باب دخالت، بلکه از باب هدایت و راهنمایی و افرایش ارتباط مسئولین آن‌ها با مسجد، با اعتمادسازی و معرفی افراد توانمند و همکاری در گزینش

حکومت اسلامی بنیادهایی اجتماعی باید آورده است که آن‌ها نیز بایستی مرتبط با شوردار محتوی منطقه باشند. روحانی محل باید به این امکان نیز سرگمی نماید. به این که آن‌ها طلب کنند، بلکه خود باید ورود و مسئولین آن‌ها را شناسایی کرده و با آن‌ها ارتباط گرفته و اعلام نماید که در شرایط مورد نیاز می‌تواند کمک‌کار آن‌ها باشد. اگر مشکلی در مدرسه پیش نیاید، اگر در یک اداره دزدی شود، مسئول قبل از این که فرد مسئول را به پلیس تحویل دهد، می‌تواند در اختیار روحانی محل و هیئت اما قرار دهد تا با ریش‌سفیدی و ارتباط خانوادگی و محلی مسئله را حل و فصل نماید

مردم تا به مسجد اعتماد نداشته باشند به آن دل نمی‌بندند و برقه‌های زندقه خود را بر اساس آن نمی‌چینند. سازوکارهایی وجود دارد که می‌تواند سبب اعتمادسازی گردد

تغییر سریع آدم‌ها و برقه‌ها اساساً سلب اعتماد می‌نماید

ثبات

اعتماد

مسجد باید مستقل باشد. حکومت را مساجد سرکار می‌آورند و مساجد هم از کار برکنار می‌کنند. مسجد پایگاه اصلی انقلاب است و جایگاهیت بر آن استوار شده است. این استوار باید حقیقی و تام باشد تا دوازده مسجد به جایگاه اصلی خود بازگردد. مردم باید حسن کنند که از درون مساجد می‌توانند برای نظام تصمیم بگیرند و در تصمیمات نظام اسلامی مشارکت داشته باشند. باید بدانند که مسجد حقیقتاً پایگاه نظام است و نه این که آزادی برای کنترل جامعه باشد. از این رو ساختار مدیریت مسجد به گونه‌ای طراحی می‌شود که این استقلال حفظ گردد. در این صورت مردم خودشان نیازهای مالی و نیروی انسانی مسجد را تأمین کرده و اصلاً نیازی به کمک‌های مالی دولتی هم نخواهد داشت. البته

این استقلال طوری تعریف می‌شود که همیشه دست پرتو با مدهیبون و انقلابیون باشد و شرایط برای مناقش تنگ گردد

استقلال

مردم حق اعتراض دارند. اگر حق اعتراض را از آن‌ها بگیریم، سرخورده شده، از انقلاب فاصله می‌گیرند. چه

جایی بهتر از مسجد برای این کار؟ اگر مسجد فضای امنی برای اعتراض به اداره جامعه اسلامی نباشد، اما کنی را دشمن می‌باید کند که غیر قابل کنترل باشند و اثرات نیز داخل در اجتماعات شوند. مسجد باید طبق قراری رسمی، مکان امن برای مخالفت اعلام گردد. هر مسلمانی اگر حقی از او ضایع شده حق دارد در مسجد معتکف شده و اعتراض خود را به گوش مسئولین برساند و نظام اسلامی امنیت این شخصی معترض را تضمین می‌نماید.

امنیت

اعتبار

باکی مسجد منحصر در دور نمودن خطرات نیست. بلکه باید اهتمامی ویژه در حفاظت آن به کار گرفته شود

وقتی پیش‌نماز و هجرت امنا و کارگران اصلی مسجد خود را موظف بدانند هر روز وقتی را برای حفاظت مسجد مصروف دارند، این فرهنگ می‌سازد و مردم نیز اهمیت خواهند داد. تمام کوشش‌های شهبان و صحن باید تدبیر باشد و جاری از آلودگی. هر انسانی باید احساس کند مسجد تمیزترین نقطه در دنیاست. و گرنه نوشتن «الخلافة من الایمان» توهمین به این کلام مبارک است، اگر با عمل همراه نشود»

صهارت

مسجد نیازمند
بزرگداشت و راهم
مسجد را اگر

این که آزادی برای کنترل جامعه باشد. از این رو ساختار مدیریت مسجد به گونه ای طراحی می شود که این استقلال حفظ گردد. در این صورت مردم خودشان نیازهای مالی و نیروی انسانی مسجد را تأمین کرده و اصلاً نیازی به کمک های مالی دولتی هم نخواهد داشت. البته این استقلال طوری تعریف می شود که همیشه دست پر تر با مدد هیئون و انقلابیون باشد و شرایط برای مناقضین تنگ گردد.

مسجد نیازمند
بزرگان و راهبر
مسجد را اگر مردم

اهمیت

اعتبار

مردم حق اعتراض دارند. اگر حق اعتراض را از آن ها بگیریم، سرخورده شده، از انقلاب فاصله می گیرند. چه جایی بهتر از مسجد برای این کار؟! اگر مسجد فضای امنی برای اعتراض به اداره جامعه اسلامی نباشد، آن گاهی را دشمن میپا می کند که غیر قابل کنترل باشند و اثر از نیز داخل در اجتماعات شوند. مسجد باید طبق قراری رسمی مکان امن برای مخالفت اعلام گردد. هر مسلمانی اگر حقی از او ضایع شده حق دارد در مسجد معتکف بشود و اعتراض خود را به گوش مسئولین برساند و نظام اسلامی اهمیت این شخصی اعتراض را تضمین می نماید.

جبارت

باکی مسجد منحصر در دور نمودن بیجاات نیست. بلکه باید اهمی ویژه در بیجاات آن به کار گرفته شود وقتی پیش نماز و هیئت امناء و کارگران اصلی مسجد خود را موظف بدانند هر روز وقتی را برای بیجاات مسجد مصرف دارند، این فر هنگ می سازد و مردم نیز اهمیت خواهند داد. تمام گوشه های شبستان و صحن باید تمیز باشد و عاری از آلودگی. هر انسانی باید احساس کند مسجد تمیزترین نقطه در دنیاست. و گرنه نوشتن «الخطافه من الایمان» توهین به این کلام مبارک است، اگر با عمل همواره نشود»

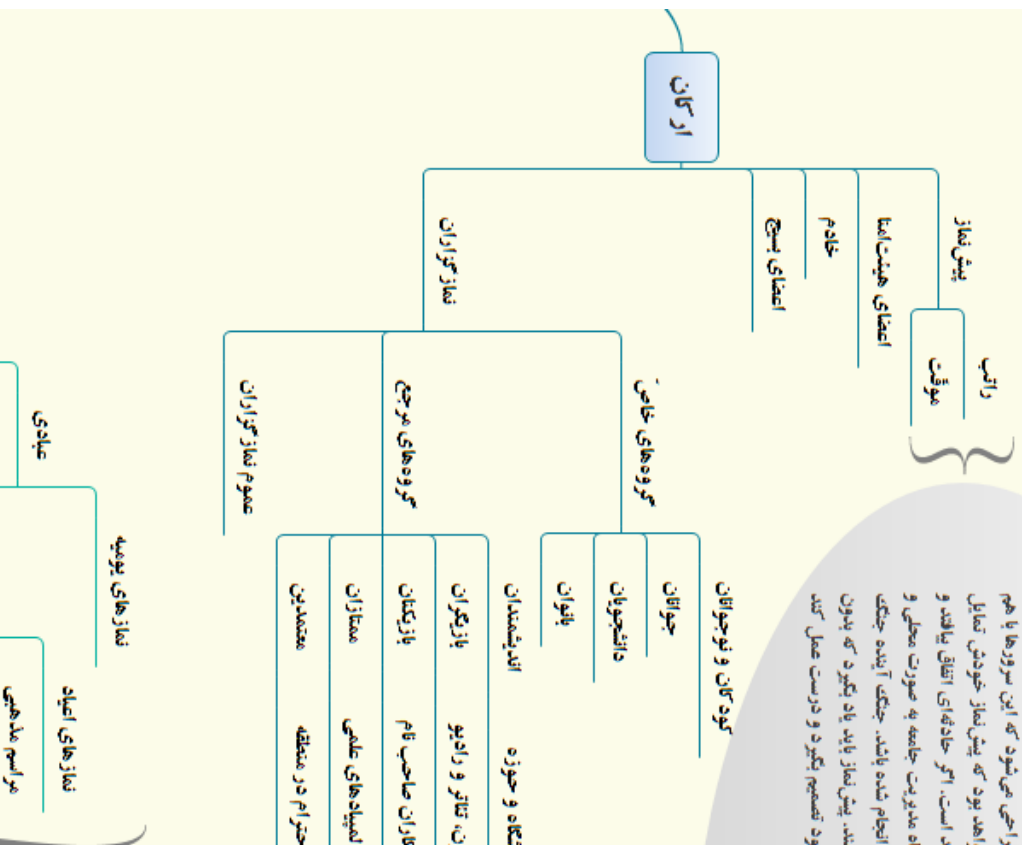
شکوه

عظمت مسجد نه از سطح عظمت دربار شاهان و کاخ بزرگان، بلکه نشان توجه مردم است. لایم سوخته در مسجد نباید باشد. مردم باید جریعی باشند در تعویض و تعمیر سریع خرابی ها و رفع اشکالات. مردم باید حس نمایند که شکوه مسجد بر عهده خود آن هاست. اگر قرشی در خانه دارند که نیاز نیست، بهتریش را به مسجد بیاورند. مسجد را مردم باید آباد نمایند تا با اقبال به آن رفت و آمد کنند. سیم های برق آویزان و چراغ های لوزان و بلندگوی دهانان، این ها شان و شکوه مسجد نیست. مردمی که تا شیر آب خانه شان خراب می شود قوری درست می کنند، اگر به مسجد اعتماد نمایند، آن جا هم رأساً و بدون نیاز به پرداخته هزینه عمل خواهند کرد.

ساختار مسجد را اگر بخواهیم مورد نیاز بنا کنیم، باید مشور مرکز بنشینیم. باید تمام هزینه‌ها به مرکز گوازی شود. تمام بودجه‌ها از مرکز ابلان شود و تمام برنامه‌های مسجد در مرکز تصویب گردد. این نمی‌شود. باید مردمی باید مثل اینترنت شبکه‌ای دیده شود. یعنی هر امام جماعت را یک سرور مستقل در اینترنت تصور بفرمایید که کاملاً وابسته عمل می‌نماید و نیازی به صلاحدید هیچ بنیاد بالادستی ندارد. اگر چه برای هماهنگی، سازگاری و تراخی می‌شود که این سرورها با هم مرتبط و هم‌سو گردند ولی این امر به صورت اختیاری است. ساختار طوری خواهد بود که پیش‌نیاز خودش نمایان خواهند داشت تا از تجارب دیگران استفاده نمایند. بداند غیر عامل جایگاهی مسجد است. اگر حادثه‌ای اتفاق بیفتد و دولت توان مدیریت کند، مانند آن چه در سوریه رخ داد، این مسجد است که پایگاه مدیریت جامعه به صورت محلی و منطقه‌ای خواهد بود. بنابر این باید تمرین استقلال و ارتباط شبکه‌ای در آن انجام شده باشد. چنگ آینه چنگ شیراست و اگر روی بدهد، مساجد هستند که باید سنگر بیندند و خط مقدم نبرد باشند. پیش‌نیاز باید یاد بگیرد که بدون نیاز به بالادست خود تصمیم بگیرد و درست عمل کند.

بخواهد در سبک زندگی تأثیر بگذارد و منطقه خود را اصلاح نماید، تأثیر است با گروه‌های مرتبط با همان در ارتباط باشد. نه همه، فقط آن‌هایی که در قلمرو خود دارد. باید آن‌ها را بشناسد و این افراد را به مسجد بیاورد. بیاورد با آن‌ها همکاری نماید. روحانی محل شور دار معمولی منطقه است و باید تک‌تک این افراد مورد و به منزل و محل کارشان برود و موی دماغشان بشود و آن‌ها را مسجدی کند. بعد از این اتفاق، مردم مسجد اعتماد می‌کنند و تغییر رویه در زندگی خود می‌دهند. اگر قرار است پولی به بنی می داده شود، همین بسند که باید بدهند. امام جماعت صدها را بدهد دست بازیگر و بگوید تو رو به فلان خانه و به فلان شخصی بفرسان. آثار فراوانی در این مطلب هست که باید در متون مفصل‌تر به دقت بررسی و ذکر کرد.

در گذشته که حکومت در اختیار مردم نبود و مسلمانان کف جامعه نقش مهمی در سازو کار حاکمیت نداشتند، البته که

